

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

„Asociația” la Deva.

Peste câteva zile, cea mai înaltă instituție culturală a noastră, »Asociațiunea pentru literatura rom. și cultura poporului român«, își va ține adunarea sa generală ordinară în opidul **Deva**.

Este deci datorința fiecăruia dintre noi, cari dorim progresarea neamului nostru pe acest teren, ca cu această ocaziune să punem de-o parte ori-ce altă ocupațiune, și să grăbim cu toții, cu mic cu mare, inteligență și popor, ca să luăm parte la acea adunare, ridicându-o astfel la adevărata ei valoare.

Dacă mulți dintre noi și dintre poporul nostru față de adunările despărțimintelor acestei »Asociații«, nu au arătat interesul cuvenit, să grăbească ca cu atât mai virtos să-l arete față de însași »Asociația«.

Și aceasta din două motive.

Întâiu, fiind-că ni-se impune ca o datorință sfântă, a doua, ca să arătăm străinilor, că pe terenul cultural nu s'virșim păcatul dureros, pe care îl s'virșim pe cel politic, și anume, că nu suntem divisați, ci una suntem, cu trup cu suflet, toți Românii de pretutindea, și că ne nisuiam din toate puterile, ca această »Asociație« să poată cât mai curând ajunge la scopul ce și-a propus, ceea-ce numai cinste și laudă ne va face.

Să dovedim străinilor, cari au început a ne ține de lași și de neputincioși în cele naționale ale noastre, că se înșală în credința lor, să le dovedim, că știm și noi Românii apreția așezămintele noastre, și că întâiu de toate înaintarea și prosperarea acestora ne zace la inimă.

Să le dovedim la lumina zilei și înaintea ochilor lor, că cu toții ne cunoaștem chemarea și că mare ne este

setea după tot ce e folositor neamului nostru, pentru ajungerea cărora atâtea pedeci ni-s'au pus și ni-se pun.

Fiindcă știut este, că pe un popor, care pe deplin e înzestrat cu cultură, pe acela nimeni nu-l mai poate nimici, nimeni nu-l mai poate abate dela calea, pe care a apucat, pentru a ajunge ca să stea și dînsul pe treapta, pe care celelalte popoare libere din alte țeri au stat și stau și astăzi.

Căci dacă facem o reprivire fugitivă asupra activității noastre peste tot față de așezămintele noastre culturale, fie acelea de ori-ce fel, cu durere trebuie să constatăm, că această activitate a noastră, nici pe departe nu se poate asemăna cu a altor popoare, cari mai demult s'au convins, că dacă acelea nu le vor sprigini, nu se vor putea susține în aceste veacuri, în care fiecare popor tinde a-și asimila sau a chiar nimici pe cel străin de limba și obiceiurile sale.

Dacă noi cu toții, și îndeosebi poporul nostru, ar fi știut apreția îndestul așezămintele noastre culturale, cum sunt și școala și biserica, atunci de sigur, că nu i-s'ar fi dat ocazie nici guvernul maghiar, ca să se amestece în afacerile acelora, sub cuvânt că ne ajută.

Ceea-ce n'am făcut până de prezent, să facem de aici înainte, căci prea târziu încă nu e. Să jertfim cu dragă inimă pentru tot ce e spre binele nostru, să grăbim a sprigini ori-ce întreprindere de caracter național, și în scurt timp vom ajunge, ca să ne putem mândri, că nimic nu ne mai lipsește, ceea-ce ne-ar putea detrage din dreptul, de-a ne pretinde de un popor bine închiegut, care stă pe temelii trainice, și care vrednic este a se conduce el însuși pe sine.

Adunarea dela Deva, ne dă privilegiu pentru toate acestea,

Inteligența de-acolo și-a dat toată

silița, ca aceea să reușască cât se poate mai strălucit.

E acum rîndul nostru al tuturor, și îndeosebi al preoților și învățătorilor de prin comune, ca să se nisuiască a se presenta la această adunare popor cât se poate de mult. Să explice poporului însemnătatea adunării »Asociației« și foloasele ce le câștigăm printr'însa, și să s'adească în inima lui simțul nobil de-a jertfi pentru astfel de lucruri, cari în primul rînd pentru binele lui sunt puse la cale.

Dacă aceasta o vom face întotdeauna și peste tot locul cu toții, atunci scopul ce-l urmărește »Asociația« se va putea mai curând și mai ușor ajunge.

Să ne vedem deci cu toții la Deva!

Toastele din Arad.

Este o experiență îndelungată că, vinul desleagă limbile și face pe oameni mai vorbăreți. Acest adevăr se confirmă și la 1 Aug. a. c. din incidentul instalării dlui Iosif Goldiș de Episcop al Aradului.

Vinul cel bun a deschis gura oaspeților așa încât nu s'a putut întrelăsa ocaziunea de a da rol dispozițiilor oratorice.

Ca eveniment marcant la banchetul aranjat să semnatează toastul rostit de contele Stefan Tisza, marcant, tocmai pentru-că contele a fost care și-a făcut plăcerea a ridica prin câte-va frase dispoziția animată a celor de față, spre a face poate pe Români să uite că el însuși a fost în totdeauna povățuit de sentimente neprietinești față de noi, că tatăl-său Coloman Tisza este un dușman neîmpăcat al naționalităților și că însuși a fost pe timpul regimului nefast al baronului Bánffy razimul de căpetenie al acestuia.

Contele Tisza zice că, Ungaria a putut să s'arbeze în anul 1896 existența sa milenară numai pentru-că ea n'a fost niciodată apăsațoarea naționalităților.

Prin această enunțaiune, contele Tisza pervertește istoria, căci doar va ști și el că,

până la 1848 Ungurii nici n'au voit să știe nimica despre existența națiunii române și că, noi, recunoașterea noastră ca atare, am fost nevoiți să o impunem prin arme.

Apoi va ști și aceea că, ori-ce ce nu era nobil, fără privire că este Maghiar, Român, Sécuiu ori Slav, era popor, era iobag și prin urmare pe deplin de-o potrivă.

Ce privește însă împregiurarea, că Ungaria a putut să s'arbeze în mod festiv existența sa milenară, are să o mulțamească singur înfrângerii lui Kara Mustafa, întemplată în Viena la 10 Septembrie 1683, învingerii armatei germane sub principele elector Maximilian de Bavaria și prințului Eugen de Savoya, fără de cari, să impune în mod înțepitor întrebarea: oare Maghiarii singuri, avisați la sine înșiși, fire-ar putut să scuture jugul turcesc?

Că naționalitățile din Ungaria, cu excepțiunea Ovreilor, au luat o ținută rece față cu această s'arbare a țării, este îndeobște cunoscut!

Apoi oare ce nu s'a s'virșit dela 1867 încoace contra naționalităților și oare nu tocmai tată dlui conte, Coloman de Tisza a brilat prin procedarea cea mai fâțișă contra legilor și prin aplicarea a tot felul de măsuri violente contra naționalităților din țară?

Ce s'a întemplat cu deputatul Mocsary, întemeietorul partidului independent, singurul Maghiar care a îndrăznit să declare deschis că ar trebui apărate și susținute naționalitățile în drepturile lor?

N'a fost îndată excomunicat de propriul său partid și făcut cu totul imposibil?

Și ce s'a întemplat sub regimul baronului Bánffy și ce s'întemplă zi de zi?

Oare nu s'a zis în Deva, cu ocaziunea alegerii de vice-comite că, în Ungaria acuma numai Maghiarii pot ajunge funcționari mai de Doamne ajută. Un număr negrăit de mare de fapte vorbește în tonul cel mai elocvent că, de ori-ce poate fi vorba printre Unguri, numai de binele nostru nu.

Abea acum, târziu de tot, probabil siliți de împregiurarea, că în Cisleitania curentul

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Despre literatura și cultura națională.

Discertație ținută cu ocaziunea adunării generale a despărțimintului VII. Hateg al „Asociațiunii”, la 30 Iulie n. a. c. de către dl **Victor Bontescu**.

(Urmare și fine.)

Doamnelor și Domnilor.

Cărți românești să cetim și din cărțile românești cultură românească, cultură națională să ne câștigăm.

Cultură națională zic!

Ce e cultura unui popor? Ce e cultura sa națională?

Toate manifestațiunile interne și externe ale vieții unui popor constituiesc cultura sa. Înțeleg: cum își lucră pământul, cum își crește și prășește vitele, ce măestră poartă, industria de casă, cât îi e de extins comerțul și arta întrucât o cultivă, cum îi e portul, câte școli are, câți bărbați luminați și distinși poate da omenimei, ce credințe, ce datorie are, ce însușiri și ce religione!

Toate acestea constituiesc, cultura unui popor: *cultura sa națională*, rămasă din veacuri de veac, din părinți în părinți, câștigată prin școli de-a rîndul.

Și precum zis'am, că frate nu este, care să semene fratelui său și om cu om nu să

aseamănă necum popor cu popor, căci și poporul e doar ca planta ori ca copilul: crește, să desvoaltă, dar' îl cunoști îndată, că din ce s'emință a răsărit și că cine i-au fost părinții, căci doar însușirile, apucăturile, aplicațiunile, talentele să moștenesc din părinți în părinți și precum nu poți altqi în butucul spinelui viță de vie, căci alta e hrana spinelui și alte-le-i sunt rădăcinile lui și earăși alta e hrana viței de vie și precum, când vrei să îmbraci pe un om, după măsura trupului său îi croești vestimintele, tot asemenea stă și cu cultura unui popor: pe basa însușirilor proprii ale sale, pe baza talentului său, a aplicațiunilor, datinelor și credințelor sale îl poți numai cultiva!

Căci nu poți face de-odată măestru din poporul acela, care veacuri de-a rîndul a stat la coarcele plugului, și nu poți face din cele veacuri de-a rîndul a fost păstor de turme, nu poți face din el de-odată om de negoț. Insușirile-i lipsesc și talentul și școala și acelea, trebuie vreme să crească, să se cultive.

Și earăși nu poți face din românul, care 20 de veacuri a fost tot român, nu poți face din el om cu limbă străină, cu Dumnezeu străin Dumnezeului părinților săi. Nul... De zeceori nul... Nemernic îl poți face, corcitură netrebnică poți ca să-l faci și cu sila și cu puterea nebună îl poți face neom din om și-l poți face vită... dal căci om atunci nu-i mai!!!

Ia bradul din vârful de munte, bradul mărș și tare ca stâncă din care trăiește, bradul pe care ploii l'au bătut și vifore grele și

vântul năprasnic, bradul de care chiar fulgerul cerului încă să teme, ia-l jos de pe stâncă cea stearpă, ia-l de pe virtul de munte, din mijlocul ghiețului iernei, ia-l jos și să-dește-l în vale și pune-l în pământ roditor și pune-i gunoiu, ca să crească... crește-va el?... s'a face mai tare?

Nu! Cu toții o știți: se usucă! Corcitură să face, putregaiu netrebnic! Dal bradul care vifore înfruntat-a, bradul mărș, rizetor de or-cane, cel-ce nu știa să se îndoie, să va face gunoiu și goz, ce-l spulberă vântul!!!

Stăm tot astfel și cu cultura unui popor. Pe baza însușirilor proprii, Individuale ale sale, pe baza talentelor, credințelor și datorințelor sale moștenite în părinți din părinți, be baza cunoștințelor, experințelor sale câștigate veacuri de-a rîndul și în limba sa, în dulcea sa limbă numai îl poți cultiva, îl poți ridica în cultură.

Acı stă importanța culturii naționale a unui popor. Aceasta-i chestiunea, dela care depinde vieța, rămasul și tericirea unui popor!

Pe baza însușirilor noastre, să ne cultivăm deci, pe baza credinței moștenite din părinți în părinți, pe baza culturii, ce acum o avem, și atunci pe fundament tare și solid zidim, altcum corcitură și netrebnică s'ar alege din noi și din fii fiilor nostri.

Acı stă importanța culturii naționale! Nu zic și nici decum nu vreau să zic, ca să nu adoptezi ce e bun și dela neamuri străine, din cultură străină!

Nul nici decum! Ferească-mă Domnul!

Dela ori-și-cine din lume poți ca să înveți și poți învăța!

Dar' adevăr mare-i și acela și probat în istoria lumii, că ideile, însușirile, așezămintele culturale ale unui popor nu le poți numai așa ușor sădi în țarina altui popor. Croite trebuesc acelea după măsura trupului tău, după modul tău de gândire, după forțele tale, croite și bine alese, că potrivesc-se oare acelea în țarina neamului tău și crește-vor și aduce-vor ele roadă acolo?!

E numai spoială altcum cultura aceluia popor și înșelătorie și sinamăgire. Precum sunt doar popoare, cari se țin culte și luminate și voitoare de bine neamului omenesc și în fala lor arogantă mai că nu stau s'atingă cerul cu nasul, ear' când te uiți, sunt mai barbare ele și mai crâncene, ca cea mai s'elbategă viță de oameni, căci pruncul îl smulg dela țitele mamei și-i timpesc mintea cea fragedă, altă limbă învățându-l, nu care a supt-o de-odată cu sângele mamei, căci te prigonesc și dușmănesc, pentru-că nu de aceeași viță cu ei ești și ții la Dumnezeu neamului tău și neom te fac din om și netrebnic te fac, și așteaptă ca în praf să te tirăi naintea picioarelor lor, tu, care doar și pe tine Dumnezeu te-a zidit și om te-a făcut, om ca să umbli cu fruntea în sus ridicată!

Călăi sunt aceia, călăi în haină de purpur!

Dal doamnelor și domnilor, sunt și acum popoare de-acelea, sunt cu asemenea cultură-spoială, dar' neamului nostru român cul-

slav aruncă valuri așa de mari încât nu se mai pot înăduși de Nemți, apoi că și în Ungaria Slavii încep a se mișca și că pe amândouă laturile Dunării au străbătut până între Komorn și Pojon, abea acum au început a se ivi și printre ei conștiința primejdiei în care se află față cu Slavii.

Și acum, în această extremă necesitate, caută un aliat, pe care cred a-l afla în Români, în această națiune pe care ei atâta amar de vreme au sfâșiat-o, dar' care cu toate acestea, în ostul Ungariei, pe o linie întinsă, desparte pe Slavii de nord de cei de sud.

Sigur Români au fost conduși în acțiunile lor în totdeauna de credință și alipire către patria comună, și cu toate acestea cum au fost răsplățiți?

Deoarece noi, cu toată credința și alipirea noastră totuși vrem să rămânem Români, și după-ce toate încercările întreprinse de șovinismul desmățat, spre a ne desnaționaliza, au rămas fără rezultat, suntem timbrați de trădători de patrie, epitetul cel mai domol ce ni-l dau, și pe această cale împinși fără cruțare spre prăpastia perirei.

Perirea însă, spre fericirea noastră, totuși nu merge așa de iute precum ar dori Româno-fagii noștri.

Di conte Stefan Tisza se ne spună, că oare amovarea după bunul plac a legii naționalităților nu este o bătaie de joc a ori-cărui drept al acestora?

Preasfințitul Episcop Popea e de socotința, că între Unguri și Români ar fi obvenit greșeli cari ușor s'ar putea înlătura. Eu nu înțeleg, la ce fel de greșeli gândește dl Episcop, pentru-că raportul dintre aceste două națiuni este clar de tot: *Ungurii vor să ne maghiarizeze, ear' noi nu voim și nici nu suferim aceasta.*

Mai mult drept are Părintele Vasile Mangra când întreabă: de ce n'a vorbit contele Tisza mai de mult în acest înțeles?

Noi Români încă am învățat ceva dela 1867 încoace, anume am învățat să fim cât se poate de neîncrăzători față de ori-ce ofertă din partea Maghiarilor. Mai departe am învățat a reduce dicțiile de pe la banchete la adevărata lor valoare, adică a le privi ca vorbe de cortușie, isvorite dintr'un impuls momentan, a cărui amintire trece îndată ce a trecut efectul vinului.

Dacă contele Tisza voește să ne convingă despre serioșitatea cuvintelor sale, apoi să lămurească despre adevărul părerilor sale pe tatăl-său Coloman Tisza, și ideile sale despre necesitatea unei înțelegeri între Maghiari și Români să le motiveze și valideze de pe

tribuna dietei, atunci poate cu siguranță să conțeze la o împăcare reală cu noi Români.

Până atunci însă, toastul său de banchet, pentru noi nu are nici un preț. **G.**

Programul

adunării generale a »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ce se va ține în Deva, la 15/27 și 16/28 August 1899.

Sâmbătă, (14/26 August 1899.)

1. Primirea comitetului central și a oaspeților la gara căii ferate la toate trenurile.

2. Seara la 8 ore:

Convenire socială

în »Restaurantul« din grădina populară (promenadă), Cină à la carte. Musică: capela din Brad a lui Mihail Priculici.

(Insinuările de încuștirare se fac la secțiunea I. pentru primirea și încuștirarea oaspeților: Președinte: *Dr. Alexandru L. Hosszu*. Vice-președinte: *George Romanul*. Membrii: *Alexandru Moldovan jun., Toma Roșu, Alexandru St. Șuluț, Nicolae Stanciu, Romul Pop.*

Duminecă, (15/27 August 1899.)

1. La 8 ore a. m. convenire la școala gr.-or. din loc.

2. La 8^{1/2} ore a. m. participarea la serviciul divin. Cântările liturgice le va executa corul bisericii din Deva, sub conducerea dlui Toma Roșu, inv.

3. La 11 ore a. m.

Ședința I.

a adunării generale în biserica gr.-or. din loc.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Constatarea delegațiilor prezente.
3. Raport despre activitatea comitetului central în anul expirat.
4. Alegerea comisiunilor de câte trei membri:
 - a) pentru examinarea raportului general;
 - b) pentru examinarea rațiunilor pe anul 1898 și a proiectului de buget pe anul 1900;
 - c) pentru studiarea proiectului de regulament înaintat spre aprobare;
 - d) pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor.
5. Propuneri eventuale.
6. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor.

Disertațiunile întrate se vor citi după amiază la timpul numit de president în conșlegere cu adunarea generală. În decursul ședinței: prelegere pentru popor, în curtea bisericii.

4. La 2 ore p. m.:

Banchet

în sala »Redoutei.« Listă de bucate: Supă neagră — Pește cu Maioneză — Carne la tigaie garnisită — Sos — Aluat cald — Fripturi — Salată și Compot — Giardinete — Cafea neagră — Vin roșu și alb. — Prețul de persoană: 2 fl. 50 cr.

(Pentru participarea la banchet a se adresa la secțiunea II. pentru pregătirea ședințelor adunării generale, arangiarea de conveniri, banchet, concert, bal și eventuale excursiuni: Președinte: *Francisc Hosszu-Longin*. Vice-președinte: *Beniamin Pop*. Membrii: *Dr. Alex. L. Hosszu, Dr. George Wilt, Alex. Schuster, Iustinian Moldovan, Toma Roșu, Ulpiu Al-mășescu.*

5. La 4 ore p. m. vecernie în biserică.

6. După vecernie:

Deschiderea festivității populare.

(Pentru informațiuni a se adresa la secțiunea III. pentru arangiarea festivității populare.) Președinte: *George Romanul*. Vice-președinte: *George Nicoară*. Membrii: *George Ghila, Toma Roșu.*

7. Seara la 8 ore:

Concert

în sala »Redoutei.« Programul se va distribui la intrare. Prețul de intrare: Locul I. 2 fl. Locul II. 1 fl. 50 cr. Parterre și galerie 1 fl.

Luni (16/28 August 1899.)

1. La 10 ore a. m.:

Ședința II.

în biserica greco-orientală.

Ordinea de zi:

1. Rapoartele comisiunilor emise în ședința primă.
2. Defigerea locului pentru proxima adunare generală.
3. Dispozițiuni pentru verificarea proceselor verbale.
4. Încheierea adunării generale.

2. Seara la 9 ore:

Bal

în sala »Redoutei.«

Ordinea de dans.

Înainte de pauză: După pauză:

Hora	Sërba
Vals	Vals
I. Quadrile	II. Quadrile
Polca franțuzească	Polca mazur
I. Romana	II. Romana
Ardeleana-Hățegana	Pas de quatre
Vals	Polca repede.

Martți (17/29 August 1899.)

Excursiuni.

1. La Hunedoara. 2. La Hățeg-Grădiște. 3. Petroșeni-Surduc.

Oaspeții, cari voesc a lua parte la excursiuni, sunt rugați a se însinua la biroul permanent.

*

Pentru orientarea și comoditatea onor. oaspeților, Comitetul arangiator, a instituit un birou permanent în localitatea »Casinei române,« care dela 14/26 până la 16/28 August va fi deschis ziua întreagă și va servi cu ori-ce informațiuni referitoare la adunarea generală, cuartire, excursiuni și la festivitățile, ce se vor arangia. Tot în acest birou se vor vinde bilete de intrare la banchet, concert și bal.

Statua Hentzi.

Statua generalului austriac Hentzi, a făcut pe patrioții maghiari, ca din nou să-și arete ura ce o poartă față de eroii austriaci din 1849.

Este știut, că ea a fost luată de pe piața Sfântului George din Budapesta, și așezată în curtea școlii de cadeți.

Terminându-se toate lucrările, Sâmbătă s'a făcut inaugurarea, la care au luat parte câte un batalion dela fiecare regiment din Budapesta, în frunte cu stindard și musică.

Această sărbare se poate zice că a fost curat militară, deoarece-nici ministrii și nici autoritățile civile n'au luat parte.

De față au fost și prințul Lobkovicz, comandantul de corp, cu suita sa, Francisc Vanyi, pleban militar și arhiducele Iosif.

În decursul ceremoniei s'au dat mai multe salve și s'a intonat imnul împărătesc.

După ceremonie, prințul Lobkovicz, predând statua în primire locot.-colonelului Hanke, comandantul școlii de cadeți, a rostit un discurs, în care a arătat pe Hentzi de model pentru tinerimea militară. Tot în acest înțeles a răspuns apoi și locot.-colonelului Hanke.

A fost de-ajuns atâta, pentru-ca acum din nou să se năpustească șovinismul maghiar cu înjurături contra celor-ce preamăresc pe Hentzi și de nou să înceapă cu demonstrațiunile.

Prima demonstrație au făcut-o deja în acea zi, în jurul statuei honvezilor, cari au căzut cu privilegiul ocupării orașului Buda.

Cu stindard tricolor maghiar, și cu chipul lui Kossuth Lajos, intonând imnul »Isten áld meg a magyart« și »Kossuth nota« s'au dus la statuă, și acolo au ținut vorbiri înflăcărâte. Mulțimea striga: »Piară armata!« și »Abzug Széll!«, căci, vezi Doamne, Széll poartă vina, că s'a făcut inaugurarea statuei, deoarece-ce după ei, el ar fi trebuit să n'o permită.

Va avea așadar' și Széll de furcă cu șovinismul unguri, cari îl vor trage la răspunere pentru aceasta.

Prin aceste demonstrațiuni s'a încordat de nou relațiunile dintre Maghiari și Austriaci, cari nu vor suferi ca armata lor să fie astfel batjocurată. Deoarece-ce nu li-a ajuns cu înjurăturile asupra ei, ci s'au dus și înaintea edificiului comandei de corp, voind să demonstreze și acolo, dar' au fost împrăștiați de miliție.

Credem însă că Austriacii încă își vor ști face datoria față de acești fii ai cavalerescului popor maghiar.

tură de aceea să nu-i trebuiască! Prea sfântul ferească-l! Dela ele noi n'o să învățăm!!! Doamnelor și Domnilor!

Am zis, că spioală rămâne cultura unui popor, dacă acela numai așa de-a rupta adoptează ideile, așezămintele culturale ale altor popoare, dar' și atunci rămâne spioală cultura lui, când chiar pe baza individualității sale, dar' în lipsa unui anumit și bineprecizat sistem să procedă întru cultivarea aceluia. Și-i desastroasă această spioală numai a culturii pentru un popor, căci ea-i slăbește numai tăria și-i vestejește mărirea. Am spus-o!

Literatura își are aci rolul său însemnat, de-a feri pe un popor să primească o cultură nepotrivită lui, ea-i precizează sistemul, după care are să se cultive.

Dal literatura sa. Ea, care este oglinda totodată a culturii unui popor, ea este totodată și propagatoarea aceleia!

Literatura lui națională e cartea deschisă, din care mai fidel poți cunoaște viața unui popor!

Răsfățește! Vedeai-vei poporul în leagănul său, în creșterea sa, în timpul juniei și-l vezi bărbat desvoltat, în putere. Il vezi muncindu-și pământul, pascându-și turmele, il vezi ca măiestru, il vezi purtându-și negoțul, aducând legi și rugându-se Domnului... și-l vezi Dumineca apoi învîrtindu-se vesel în horă. Toată vieța lui culturală, toate nădej-dile, nisuițele lui, toate durerile lui scrisă-s într'nsa! Forța i-o poți măsura, ca să știi apoi cum să zidești. Greșelile și calitățile lui le cunoști, ca să știi apoi, ce să îndrepți, ce să păstrezi și ce să arunci, ca netrebnic!

Literatura e totodată precisătoare căii, pe care are să meargă poporul. Cugetătorii cei mai adinci, bărbății cei mai distinși ai neamului său, acei cari au sentimentele cele

mai nobile, pornirile cele mai nalte, aceia cari cunosc mai din temeiul puterea neamului teu, prin scris și cu graiul viu în literatura națională a poporului său se manifestează. Și apoi ei, sânge din sângele tău, ei te cunosc doară mai bine, ei știu să-ți dea povești mai bune, ei știu să-ți arete, că ce să iai dela neamuri străine și ce să lapezi, ei îți frământă aluatul, ei îți știu să-ți croiască povara așa, încât tu s'o poți suporta, să nu poticnești, căci ei te cunosc doar: sânge din sângele tău!

Și ei vorbesc și te învață în limba ta, că dela cine să înveți dar' și cine să te învețe pe tine, dacă acela nu, care limba ta o vorbește, dulcea ta limbă, pe care tu o pricepi, că în laptele mamei ai supt-o și pe care părinții tăi o pricep și frații tăi o grăiesc.

Să cetim, Dlor și Doamnelor, cărți românești, să ne spriginim și iubim literatura noastră, să ne împodobim mesele cu cărți de-ale noastre, să ne cinstim scriitorii, căci pe noi ne cinstim și binele nouă ni-l facem, să le ascultăm și urmăm povețele lor, căci sânge sunt ei din sângele nostru și nu ne vreau răul, ci numai binele nostru!

Și dacă toate astea le-om face și dacă cu toții ne-om ști datorința, atunci... o atunci frumos și măreț viitor va avea românimea, măreț, căci neam mare de oameni suntem și nu se poate, ca din stejar tufă și spine să se crească și leul nu poate să fete căne nemernic... și Domnul e sus — și Domnul ne ajută, viitorul al nostru va fi!

Precum ne e gândul curat, așa să ne ajute!

Căci, dacă popor din oameni nemernici am fi, atunci mai bine să perim!

Doamnelor și Domnilor!
Și școlile românești, unde din pruncie te înveța dascălul în dulcea ta limbă, să le spri-

ginim cu trup cu suflet, să le păstrăm ca ochii din cap. Ear' unde nu sunt să ridicăm, cu muncă, cu trudă, cu jertfă să ridicăm, căci ele sunt proptele neamului nostru și cine să te învețe, dacă acela nu, ce în limba ta te învață, în graiul tău îți grăește, și auziți: blăstămul copiilor noștri, ajunși în robie, ar fi pe sufletul nostru, dacă asta n'am face-o și... n'am odichni în morminte!

Avem și noi Români din Hățeg aicea o școală!

S'o spriginim Dlor, copii la ea să ni-dăm, ca ochii din cap s'o păstrăm, ca vecinic românească să fie, vecinic același cuvânt dulce românesc să răsună între ale ei ziduri, același cuvânt românesc, ce pruncul din laptele mamei l'a supt!

Dal în școala românească poate învăța numai pruncul român, ca om să se facă, bărbat după-cum Dumnezeu l'a zidit: cu suflet curat și cu fruntea în sus ridicată... nu șerpe, care să tirăie în tină, neom și nemernic!

E frumos să știi și alte limbi, ale altor popoare, multe să știi, dar' de zece ori nemernic acela, ce limba sa nu și-o știe!!!

Doamnelor și Domnilor!

De această capitală însemnată a limbei, literaturii și culturii naționale, pătrunși întovârșit-au, acum sunt patru decenii, mai bunii neamului nostru și cu jertfe, cu trudă și piedeci răsbind înființat-au »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român«, ca prin ea gregari să ne facă pe toți, gregari aceluia luptător, care vecinic poartă în dreapta-i drapelul isbândeii: gregarii culturii!

»De patruzeci de ani?... uimiți întrebați... »de patruzeci de ani, și atâți dintre noi n'am știut-o?!«.....

Nu! mulți n'am știut-o, cu toate-că cu-

noscută și sfântă ca numele Domnului ar fi să ne fie!!!

Nu! n'am cunoscut-o încă cu toții, nu! căci orbi ne-au fost ochii, orbi ne-au fost binelui nostru, n'am cunoscut-o, dar' o s'o cunoaștem, ear' când vom cunoaște-o cu toții, când toți vom pricepe adâncul vrierilor sale: atunci și isbânda-i a noastră!

Dal de patruzeci de ani trudesce și lucră deja aleșii neamului nostru, cutrierând de-a rîndul oraș de oraș, înființând despărțeminte, fiecele mamei lor, ca și la sate să meargă, să propoveduiască și acolo cuvântul adevărului.

Și de patru decenii s'ămănat-a »Asociațiunea« s'ămăna cultura și a științei și roade frumoase adus-au s'ămănațele ei, unde loc primitor a aflat și prielnic, ear' unde n'a aflat, a cultivat locul, ca să poată apoi să primească și el s'ămănața culturii.

Mari și frumoase sunt tendințele »Asociațiunii«. Cuvine-se, ca toți s'o spriginim, toți să jertfim pentru ea, unul fiecare atât cât puterea-l ajută, căci jertfa nouă ne-o facem și spriginul nouă ni-l dăm! Din prisos să dea fiecare numai și răsplătit va fi el cu prisosință, el și fii fiilor lui!

Ear' azi, când adunarea anuală și-o ține despărțământul Hățeg al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, azi zi de sărbătoare, de mare înălțare sufletească să ne fie...

Și una mai spun:

Atunci, când sărbătoare va avea întreg comitatul nostru, în anul acesta, în 27 Aug. când mama despărțământului nostru, mama »Asociațiunii« își va ține adunarea s'a generală anuală în Deva, atunci toți românii de bine, toți, cari pătrunși sunteți de sfânta cauză, pentru care de patru decenii »Asociațiunea« luptă: *la revedere la Deva!*

Dela**„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“**

— Ședința literară. — Monumentul marelui Șaguna.
— Expoziția industrială. — Reuniunea meseriașilor români din Orăștie. —

Ședințele literare, puse la cale încă din a. tr. între membrii Reuniunii, se țin regulat aproape în fiecare lună. Chiar și până acuma scopurile, ce s'au avut în vedere prin ținerea acestor ședințe, ajung la realizare. Membrii mai tineri alternându-se cu membrele din corul Reuniunii emulează între sine întru a declama care de care mai corect, mai atrăgător și întru a ceti cât mai fluent și piese cu subiecte din viața meseriașilor. Semn acesta, că tinerii meseriași, timpul de recreație, după greaua muncă a zilei, nu-l petrec în trândăvie și în ocupațiuni netrebnice, ci o însemnată parte o folosesc pentru luminarea minții și cultivarea inimii. Continuând pe această cale foloasele tot ei le vor trage și se vor dovedi vrednici și folositori membri ai societății noastre și se vor bucura de respectul ce îl va arăta și clasa inteligentă și clasa țărănească, la cari meseriașul avisat este. Joi în 10 August n. c., la orele 8 seara, Reuniunea și-a ținut paremi-se a 7-a ședință de acest fel în a. c. Deși trăim în năduful verii, când obicinuții suntem a ținea așa zise „ferii“, în ziua pomenită sala Reuniunii înțesată era de doamnele, d-șoarele din cor și de membrii Reuniunii, măiestri și calfe, pe cari presidentul Reuniunii, dl *Vic. Tor-dășanu*, bineventându-i îi roagă se asculte cu interes pe cei-ce s'au însărcinat cu cetiri și declamații pentru acea ședință. Primul debutant, cunoscutul omorist dl *George Muțiu*, culeg. tipograf, dă cetire traducerii alcătuite de d-sa din limba germană a piesei „*Sfaturi prictești tinerilor*“, sfaturi ce se ating de purtarea în societate. Cum dl Muțiu doria se combată la înfeles, purtarea necorectă a oamenilor mai tineri și stângaci în cele ale vieții sociale, a folosit în traducerea sa *unele expresiuni* nu tocmai de salon, dar' absolut neofensătoare. De altfel dl Muțiu s'a dovedit a fi și bun stilist. Tinerul sodal măsar dl *Sanoil Petrașcu* a declamat binisor poesia „*S' vorbim românește*“ de Hasdău și „*Nevasta rea*“ de Dulf. Puțina tremă, ce îl cuprinde pe dl Petrașcu la pășirea în public, sperăm, că mai continuând cu declamările pe viitor o să-l părească. Culegătorul tipograf dl *Cornel Horgos*, a declamat cu mult efect din *Speranță*, „*Țiganul și Sfinții*“ strînd rîsete, ce abia se mai puteau suprima. Dl *Ioan Bologa*, sodal păpușar a cetit partea primă din novela „*Un sfârșit jalnic*“ de regretatul *Ioan Popovici Bănățanu*, care își lua sugetele cu predilecție din viața meseriașilor. Defectul de ochi, câștigat de dl Bologa prin lucrarea încordată la lumina lampei și pe deasupra prin cetire culcat și-a arătat efectul la cetirea cam impededată și greoaie. Zeloasa diletantă la producțiunile teatrale, d-șoara *Maria Costea* a declamat cu sentiment adenc și pătrunzător poesia „*Triumful amorului*“, încheiând cu apelul făcut la surorile ei din Reuniune de a-și câștiga *fericirea* asemenea *Elisei* din poesia tață de fidanțatul, mai în urmă bărbatul ei *Costică*. De încheiere „*Racii Boierului*“ de *Speranță*, declamată de dl *Muțiu*, au făcut de ne-am depărtat cu toții în plină dispoziție sufletească.

În una din ședințele literare premergătoare, culegătorul tipograf dl *Nicolae Bratu* a cetit o lucrare liberă a sa asupra *faptelor mărețe ale nemuritorului arhiepiscop și metropolit Andrei baron de Șaguna*. La încheierea lucrării dl Bratu face apel la meseriași de a-și arăta fiecare după putință recunoștința și iubirea față de marele bărbat, contribuind la colecta pusă la cale pentru ridicarea monumentului lui Șaguna. Lista circulează și acum și în scurtă vreme membrii Reuniunii se vor înrola și în șirurile admiratorilor marelui și nemuritorului arhieru.

În toamna anului 1892 Reuniunea noastră a arangiat aici în Sibiu o *expoziție industrială*, prima la noi de această natură, expoziție, ce a stors admirațiunea chiar și a străinilor din loc. Precum aflu, comitetul Reuniunii, care de altfel își luase încă din a. tr. în programul de acțiune arangierea an de an a câte unei expoziții industriale, își dă toată silința, ca în toamna de față se arangieze a 2-a *expoziție industrială*, care dacă se poate să stea cel puțin la nivelul celei din 1892. La dispoziția Reuniunii stau în scopul acoperirii premiilor fl. 200, promiși de On. direcțiune a Institutului „*Albina*“, peste fl. 120, adunați de Reuniune și alte eventuale sume, ce i-s'ar mai îmbia de marinimoșii nostri spriginitori.

Știrea despre înființarea Reuniunii surori a meseriașilor români din Orăștie, ne-a umplut pe toți de bucurie, mai ales sperând, că Reuniunea noastră condusă de un compatriot al D-Voastră (presidentul nostru este fiu al comitaului Hunedoarei) va afla un binevoitor

conlucrător și spriginitor în Reuniunea de acolo, cu care în frățească înțelegere vor pune la cale tot ce bun și folositor este pentru clasa noastră de mijloc.

Un meseriaș din Sibiu.

Românii din Bucovina.

Sub acest titlu, o foaie germană din Viena publică următoarele:

Dispozițiunea sufletească în cercurile românești ale Bucovinei a devenit în timpul ultim foarte excitată. Desele confiscățiuni ale organului românesc „*Patria*“ constituie o probă că raportul dintre Români și guvern s'a turburat foarte mult. În genere, se pune întrebarea, ce avantaj au Români din faptul că deputații lor s'au alăturat în Camera imperială majorității „*Dreptei*“, sub conducerea tinerilor Cehi. Români nu sunt Slavi, și loșinca solidarității slave, lansată între deputații slavi de tinerii Cehi, nu poate avea răsunet la deputații români.

Români din Bucovina nu pot voi nici o Austrie slavă, nici o înfrăgere a Germanilor prin Cehi. Bucovina are destui bărbați vrednici acasă, durere însă, că aceștia nu ajung la rolul ce le compete. Pe ce cuvânt nu-i nici un ministru bucovinean, pe ce motiv nu se află nici un bucovinean în o pozițiune mai înaltă la autoritățile centrale din Viena și mai ales din care cauză nu se află în fruntea guvernului țerii bucovinean un fiu al țerii Bucovina? Români din Bucovinei sunt toți fără excepțiune patrioți buni austriaci, toți tind sincer la consolidarea monarhiei habsburgice, fiind-că consideră aceasta ca cel mai fiecece val contra inundațiunii slave, care, dacă va sparge valul, va înghiți în valurile sale și elementul român.

Pe acest motiv constituie Români cadrele firești ale viitorului partid central, care se va înființa în înțelegere cu Polonii, ca să creze pacea dreaptă și cinstită între Cehi și Germani. La o astfel de acțiune politică sunt chemați bărbați de talia bar. Eudoxie Hormuzachi, Iancu Lupu, cav. de Flondor, bar. Nicu Mustăță etc. la un rol însemnat și nu putem înțelege că bărbații de un patriotism atât de probat și de o capacitate atât de vădită nu sunt chemați să participe personal la deslegarea marilor probleme de stat, precum s'a făcut odinioară cu bar. Alexandru Petrino.

Este cu neputință ca misiunea Românilor bucovineni să fie a scoate castanele din for pentru ultraiștii Cehi tineri și să dea mână de ajutor Slovacilor întru oprimarea Germanilor. Nu este o deosebită satisfacțiune, a trece drept corteziu după carul triumfal al Cehilor tineri. Noi suntem pentru realizarea egalei îndreptățiri naționale, fără ca drepturile Cehilor să fie prescurtate. Nu putem însă admite dominațiunea cehă sau slavă în Austria.

Noi aprobăm pe deplin ideea de-a restabili pacea între naționalitățile monarhiei, pe calea înțelegerii și a egalei îndreptățiri și sperăm că în ministerul care va fi chemat să resoalve această problemă, va afla loc și un bărbat distins din Bucovina.

Dela școala agricolă din București-Herestrău.

În ziua de 6/18 Septemvrie a. c. se va ținea la școala superioară de agricultură din București-Herestrău, examen pentru ocuparea a 15 burse ale statului român și mai multe locuri de solvenți pentru anul școlar 1899—1900.

Condițiunile de admitere la examen sunt:

a) Să aibă etatea de cel puțin 16 ani impliniți (dispensă de etate) nu se acordă.

b) Să fi terminat cel puțin 4 clase gimnasiale, clasice, reale sau un alt curs echivalent.

Absolvenții a 8 clase gimnasiale și acei cu testimoniul de maturitate se primesc fără concurs.

c) Să fie sănătos și de o constituție robustă care se va constata de medicul școlai.

Cererea de înscriere se va adresa de-a dreptul direcțiunii școlai superioare de agricultură București-Herestrău, cel mai târziu până la 5/17 Septemvrie. Ea va fi scrisă de părintele sau de tutorul candidatului, când este minor, sau de el însuși când este major, și va fi însoțită de actul de naștere, actul de vaccină și de certificatul studiilor cerute.

Informațiuni mai detaliate se se ceară la direcțiunea școlai.

NOUȚĂȚI

In 6/18 August a. o. M. Sa Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif I. a împlinit 69 de ani dela nașterea Sa și 51 de ani dela suirea Sa pe Tron. Aniversarea acestei zile s'a sărbătorit, ca pretutindenea, și în bisericile române din Orăștie cu îndoită solemnitate, deoarece ce în această zi sărbătorim și noi Români ziua Schimbării la față a Domnului nostru Isus Christos.

Avis! *Oaspeții, cari doresc a lua parte la adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ce se va ținea în Deva, la 27 și 28 August a. c. st. n., sunt rugați, ca până în 24 August st. n. să binevoiască a se înscrie la subscrișul. Deva, 14 August 1899.*

Dr. A. L. Hosszu,
advocat.

La concertul ce se va da din prilegiul ținerii adunării generale a „Asociației“ la Deva, își vor da concursul lor și dnii *I. Dăman*, abs. al conservatorului din Lipsca, fiul preotului din Balșa, și *G. Șorban* dela conservatorul din Viena, precum și d-șoarele *Olivia Bărdosy*, abs. a conservatorului din Augsburg (Bavaria), *Adelina Piso*, fostă elevă a conservatorului din Viena, *Valeria Pop*, abs. a conservatorului din Budapest și *Ana Petco* din Deva.

Vreme grea. Dumineca trecută pe la 12 ore din zi, s'a descărcat asupra Orăștiei și jur o ploaie torențială, împreună cu tunete și grindină.

Moarte. Dl Constantin Baicu, dirigentul școlai gr-or. din loc, a îndurat o grea lovitură prin moartea fiului seu *Constantin*, în etate de 3 ani.

Cununie. Dl *Ioan Onea*, vice-notar în Sîrb (com. Hunedoarei) și d-șoara *Virgilia Lazar* din Băița (I. Deva) își vor sërba cununia în 3 Sept. n. a. c.

Dorim fericire!

Foc. Marți pe la 12 ore din zi, a izbucnit un mare foc în comuna Vinerea, nimerind mai multe case și edificii laterale.

Logodnă. Membrul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, dl *Emil Petruș*, măstru măsar, și-a încredințat de fitoarea soție pe d-șoara *Iuliana Ardelean* din Sibiu.

Din Sibiu cu data 2/14 August primim știrea, că dl *Dr. Ioan Stroia*, profesor al seminarului „*Andreian*“ s'a fidanțat în cea zi cu d-șoara *Veturia Ivan*, fica asessorului consist. *Nic. Ivan*.

Importarea poamelor și a verdețurilor în România, precum vestește comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“, pe temeiul înștiințării guvernului român, trimis la ministerul nostru de agricultură, este condiționată (făcută atârnată) dela producerea *adeverinței de proveniență*, ceea-ce se aduce prin aceasta la cunoștința celor, pe cari îi privește.

Tinerimea din Dobra și jur arangiază la 8/20 August a. c. un *Concert*, în pavilionul „*Oprean*“, cu binevoitorul concurs al d-șoarei *Dora Borha* și al dlui *G. Șorban*, conservator de Viena. Venitul curat e destinat pentru un scop filantropic.

La temniță. Dl *Emanuil Maglaș*, colaborator la „*Tribuna Poporului*“, și-a început Duminecă în 13 August n. a. c. osânda de 2 luni în temnița de stat din Seghedin.

Ce cheltueli au foile franceze din incidentul revisurii procesului Dreyfus, se poate vedea și din următoarele: „*Figaro*“ și-a așezat între Rennes și Paris o linie telefonică proprie, numai pentru sine și ziarul „*Aurore*“. În Rennes lucrează opt scriitori ai acestor două ziare. Toată pertractarea o înseamnă stenografi, ear' tipografiei din Paris îi spun prin telefon de-a dreptul texturile mai nou, condensante, ce sunt a se culege, așa că „*Figaro*“ de azi după prânz apare cu întemplările chiar de azi după prânz din sala de pertractare! Linia de telefon a costat pe acest ziar 63.000 franci, și numai redactarea părții despre proces îl costă zilnic 2400 franci. În Paris se vënd pe zi sute de mii de exemplare din aceste foi, cu cele mai noue știri și publicul le cetește pe strade.

Nenorocire. O tinără și frumoasă fată din Hütteldorf, s'a dus zilele trecute la o înmormântare dintr'o comună învecinată. Purta o blusă verde de mătășă. Intorcându-se înapoi, în urma căldurii celei mari, a început a asuda, din care cauză blusa își perdea coloa-

rea. Având la piept o rană mică, farba ce curgea din blusă s'a amestecat cu sângele, prin ce i-a cauzat dureri mari. Ajungând acasă, a spus părinților că o doare pieptul. Aceștia îndată au chemat un medic. Ne voinde ea a spune și despre rană, medicul n'a putut constata nimic, căci nu s'a lăsat să fie cercetată. În ziua următoare, a căpătat dureri și mai mari. De nou a chemat pe medic, și atunci ea a arătat și rana de pe piept. A fost însă prea târziu, căci sângele i-a'a fost deja înveninat și fata nu peste mult a murit.

In prima zi a procesului Dreyfus s'au telegrafat, în decurs de 9 ore, 200.000 de cuvinte dela Rennes la Paris.

O femeie de o sută șezecoci ani. Aceasta este o turcoaică dintr'o comună de lângă orașul Bassora. Deși într'o vîrstă așa de înaintată, Zehra, acesta e numele ei, se bucură de toate facultățile sale mintale. Zehra își face de cinci ori pe zi rugăciunile sale și povestește locuitorilor din comuna ei, cari nu știu nici să cetească, nici să scrie, toate întemplările trecutului său, și aceasta fără să omită cel mai mic amănunt.

Un copil al norocului. Din Copenhaga se scrie: Cu vaporul „*Labrador*“ a călătorit anul trecut o familie din Danemarca la America, pentru-ca acolo să-și cerce norocul. Pe când se afla vaporul în mijlocul Oceanului-Atlantic, femeia a dat neștere unei fetițe. Căpitanul, un Irlandez, a ținut lucrul acesta de un semn îmbucurător și din acest motiv a colectat dela toți pasagerii bani pentru nou-născută. El singur a dat o sută de funți sterlingi, ear' dela ceialții s'au mai adunat încă 300. Afară de aceea căpitanul a dat drept acelei familii, că pot ori-când să călătorească cu vaporul fără a plăti vre-o taxă. Copila a fost botezată îndată și a primit numele de „*Anna Lobradora*“. Spre nenorocirea familiei, bărbatul a murit acum de curând și femeia cu copila a trebuit să se întoarcă acasă în Danemarca, cumpărându-și pe banii copilei o mică căscioară.

Știe să-și ajute. O femeie se plângea la prietena sa, că nu mai știe ce să facă cu bărbatul seu, deoarece-ce dimineața abia se scoală. — Am cumpărat și un „*wecker*“, care să-și deștepte. Două-trei zile a fost bine, acum s'a învățat cu el, și ear' nu se mai trezește. — Place-i beutura? a zis cealaltă? — Place, da! — Atunci fă cum eu fac cu al meu. Dimineața când voesc să se scoale, iau un ciubăr și dau de vre-o 3-ori cu ciocanul în el. El aude aceasta, și îndată strigă, că dacă berea e proaspătă, să-i aduc și lui încă un „*kriegel*“, și așa apoi se scoală.

Capelanul Ludovic Nagy din Szabadka, scaldându-se în Dunăre, s'a înecat.

Țeranul Nicola Moldovanov din Versecz, a trăit în concubinată de mai mulți ani cu Catarina Oláh. De curând au început a nu se mai înțelege laolaltă, și astfel Catarina a părăsit pe Nicola, care a căutat să-și răsbune. Într'o zi, trecând pe la curtea Catarinei, a văzut-o șezând cu mumă-sa pe o bancă. Ne având nimic în mână, a luat o peatră mare și a aruncat-o asupra ei, dar' din nenorocire peatra a lovit în cap pe mama Catarinei, sdrobindu-i capul în două. Nicola a fost prins și deținut.

Rectificare. Dl preot *Benjamin Suciu* din Sierel, ne trimite o corespondență în care zice, că d-sa n'a luat parte la alegerea de deputat dela Hațeg, după-cum s'a fost publicat în nrul 30 al „*Rev. Orăștiei*“. — Am dori și noi, ca așa să fie!

Ultime Știri.**Din Franca.**

La începutul pertractării revisurii procesului Dreyfus se credea că nu se va face nici o demonstrațiune, dar' peste câteva zile poporația a început a se agita.

Asupra lui Labori, avocatul lui Dreyfus, s'au descărcat două pușcături de revolver, pe când eșia din sala de pertractare.

AMICITIE — DISTRACTIE

Anicutei. Ca o zină din povești, ai căzut în calea mea, inger dulce care ești, cu privirea-atât de grea. Când adânc și înțelept, tu pe mine mă fixezi, ochiu-ți spune foarte mult și știu totul ce visezi. Lasă-mă deci, mă rog ție, să-ți răspund în poesie: „*Rătăcind în lume, fug de-a ta privire, căci simț mă răpește, ah! ochirea ta. Dar' îndată n' cale vënd a ta zimbire și sdrobot zic eară... „nu te pot uita“!*

Licu.

Popoare curioase.

Indienii din Noua Olandă tăgăduesc moartea naturală, nu voesc să creadă că fiecare din noi o poartă în el.

După ideea lor, un așa fapt nu există, o așa afirmare este falsă, nesocotită: un om moare numai din reaua voință a altui om; fără asta, toți oamenii ar fi mereu tineri și n'ar muri nici odată. Credința aceasta, pe care nici nu le-o poate scoate din minte, îi face să fie în totdeauna îngrijăți și să se săvârșească într'una acte de răsunare.

Ei simt o mare plăcere de-a se preumbla printre morți.

Cimenterile lor, situate de obicei în văi joase, unde cresc din belșug sălcile pletoase, sunt locurile cele mai frecventate din pădure și nimeni n'a trecut noaptea pe lângă aceste câmpuri de odihnă fără să vadă cel puțin douăzeci de indieni preumblându-și printre morminte umbrele lor mari.

Scopul lor, preumblându-se astfel, este de-a căpăta dela morți o comunicație secretă, o mărturisire, o destăinuire; de-a afla cum au murit aceia pe cari dinșii îi regretă, ce mijloace au fost întrebuițate pentru ca să fie doborâți, cine sunt aceia cari i-au făcut să peară.

Dinșii asigură că aceste destăinuiri, din cealaltă lume le sunt făcute de niște glasuri cari se coboară din vârful copacilor, sau ies din trunchiurile acelor copaci sau chiar și dintre ierburi; niște adieri cari trec prin aer le șoptesc la ureche numele ucigașilor.

Și atunci încep apoi răsunările sângeroase.

FEL DE FEL

Pasagerul: Nu mai este nici barem un loc. De obicei când e lume multă sunt puține cupee.

Conducătorul: Cupee nu sunt puține, dar pasageri sunt prea mulți.

— Cum vine asta, dle, că D-Ta te afli acasă, pe când îngroapă pe soacra D-Tale?
— O, iubite prietene, întâu vine ocapătuinea, apoi distracția.

Profesorul: Prin ce se deosebește animalul de om?

— Școlarul: Prin aceea că el bea apă...

Bibliografie.

„Principiile politice” (după Dr. F. de Holzendorff) de Teodor V. Păcățian, a apărut la „Tipografia” din Sibiu. Formatul 8° mare, tipar curat și cetăț. Broșura cuprinde 290 pagine. Prețul 2 fl.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Simțindu-se lipsa imperativă de o cădelniță, dar' deoare-ce în casa epitropiei nu se afla banii disponibili spre a se procura Sinodul și comitetul parochial român greco-oriental din Bărăști, tractul protopresbiterial al Hațegului, au decis să se facă o colectă între fiii acestei parochii, însărcinându-mă cu colectarea, comandarea cădelniței. Cădelnița de argint de china s'a comandat din Tipografia și Librăria diecesană din Caransebeș, cu prețul loco 12 fl. v. a., care după sosire s'a sfințit dându-se destinațiunei sale. Vin cu această ocaziune și publice a aduce la cunoștință numele celor-ce au contribuit cu dinarul său spre scopul sus amintit, și adică: Simion Sora 1 cr., Vasile Ciocan, Ion Sălășan, Dumitru Vlad, Nicolae Petrescu, Andrei Turcu, Ion Belea, Iosov Turcu, Ionichie Drăgan, Dănilă Vulcu, Lăzărescu Die Getrescu, Savia Petrescu cu câte 10 cr. v. a. Ion Sora 12 cr., Gheorghie Petrescu, Avram Popa, Ion Buzdugan, Ioan Udilă, Vasile Petrescu, Ianș Dragoșiu, Stefan Tomescu, Pătruț Dragoșiu, Zaharia Sora, Toma Dragoșiu, Iosov Petrescu, Dumitru Păulescu, Novae Dragoșiu, Ion Turcu sen. cu câte 20 cr. v. a. Martin Sora 25 cr., Ioan Mihălescu, administrator parochial 30 cr., din casa epitropiei 24 cr., Vasile Drăgan, Vasile Păulescu cu câte 30 cr., Vasile Dragoș, primar comunal,

Iovan Răsădea, v. d. Elena Mihaiu Drăgan, Vasile Dragoș, Rujan Petrescu, Nicolae Udilă cu câte 50 cr. v. a., Ioan Dragoșiu, vice-primar 70 cr., Gheorghiu B. Reitescu, învățător diriginte 1 fl. 50 cr. v. a., din venzarea unor sălcii 1 fl. 20 cr. Total 12 fl. 42 cr. v. a. zi doisprezece floreni 42 cr. v. a. Subscrisul la însărcinarea comitetului parochial vin a aduce mulțumira publică respectivilor, rugând totodată pe milostivul Tată cereșor, să le țină sănătatea, să le înmulțească produsul lor, ca și cu altă ocaziune, pe lângă alte greutăți ce au de-a suporta, să fie gata a-și da filelul lor spre procurarea și împodobirea mai-cei noastre biserici, îndemnând totodată și pe cei-ce acum din necuvioasă pricină n'au contribuit, ca cu altă ocaziune să-și poată da și dinșii dinarul spre atari scopuri plăcute lui Dumnezeu, numărându-se între faptele bune creștinești.

Bărăști, la 2 August st. v. 1899.

Gheorghiu B. Reitescu,
învățător diriginte și președinte
tele comitetului parochial.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barișiu

Szám 2890.—1899 tkvi. (570) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

A hátszegi kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság Szokol Basil és Figuli Antal Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtónak Stefane Alexa Livezenyi lakos végrehajtást szenvedett elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 200 frt tőke, ennek 1897. évi december hó 11 napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikialtási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letéthe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt a másik felerészét pedig ugyan azon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tkvi hatóság.
Hátszeg, 1899. évi május hó 19-én.

Fehér,
kir. albiró.

Szám 5876.—1899. tkvi. (571) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

A hátszegi kir. jbiróság mint tkvi hatóság Kotán Nikulae a-farkadini lakos Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtónak Kotán János és Mártinesk Kriska alsó-farkadini lakosok végrehajtást szenvedtek ellen. ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 34 frt tőke, 78 frt 20 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 7 frt 50 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Kotán János és Mártinesk Kriska végrehajtást szenvedőknek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. jbiróság területéhez tartozó alsó-farkadin községi 45 stjkvben A † 2—14 rdsz. Mártinesk Kriska és a zálogjegy bekebelezésekor Kotán János nevén alatt de időközben Vég Jánosné Kotán Kándatyie és Kotán Vigucza nevére átment egész ingatlanokat rendszámokénti részletekben továbbá a 168 stjkvben A † 1—10 rdsz. alatt B. 28 sorszám alatt a zálogjegy bekebelezésekor Kotán János nevén alatt de időközben Kotán Kándatyie és Kotán Vigucza nevére átment 14/1684 rész jutalékra az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 385 frt tevő kikialtási árban az 1899. évi szeptember hó 15-ik napján d. e. 10 órakor Also-farkadin

községének előjárója házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek esetleg a kikialtási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikialtási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letéthe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tkvi hatóság.
Hátszeg, 1899. évi apr. 19-én.

Fehér,
kir. albiró.

Szám 7107.—1899 tkvi. (572) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

A hátszegi kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság Popovics Nikulae bosorodi lakos Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtónak Zsuzsán Komán lunkányi lakos végrehajtást szenvedő ellen ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 613 frt 23 kr. tőke ennek 1891. évi május hó 15. napjától járó 8% kamatai 35 frt 52 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 12 frt 50 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Zsuzsán Komán végrehajtást szenvedőknek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. járásbíróság területéhez tartozó Lunkányi községi 78 számú tkvben A † 1—4 rdsz. ingatlanokból Zsuzsán Komán nevén álló jutalékát mely az egésznek felet teszi rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverés feltételekben részletezett összesen 390 frt 50 kr. tevő kikialtási árban 1899. évi október hó 14-ik napjának d. e. 10 órakor Lunkányi községének előjárója házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek esetleg a kikialtási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikialtási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letéthe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt a másik felerészét ugyan azon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tkvi hatóság.
Hátszeg, 1899. május 4-én.

Fehér,
kir. albiró.

Szám 1250.—1899 tkvi. (573) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

»Hatiegana« elolegezés és hitelegylet mint szövetkezet végrehajtónak Pupeze Kriska csolnakosi lakos hagyatéka végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 200 frt tőke követelés, és jár. iránt, a v.-hunyadi kir. jbiróság területén levő Csolnakós községben fekvő 65 stjkvben A † 1 r. 140/1. 143 régi és 150, 151. 191. új hrsz. a felvett 385 frtra becsült végrehajtást szenvedő tulajdonát képező ingatlanra 385 frtban ezennel megáll-

pitott kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi szeptember hó 11-ik napján délelőtt 9 órakor Csolnakos községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
V.-Hunyad, 1899. évi julius hó 11-én.

Pisztory,
kir. albiró.

Un învățăcel

din casă bună se primește în prăvălia de băcănie, ferărie și coloniale a dlui Iosif Onițiu în Szászsebes. (574) 1—3

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am luat în arandă noul

„Hotel Central“

pe care cu 1 August st. n. a. o. l'am și deschis.

Hotelul constă din 15 odăi, sală de prânzit, cafenea elegantă, dimpreună cu mai multe încăperi, cari sunt arangiate corăspunzător timpului modern.

După praxa de mai mulți ani și renumele bun ce mi-l-am câștigat până de present, pot să asigur pe on. public, că-l voi servi prompt cu cele mai bune mâncări și beuturi.

Îl asigur totodată, că atât pentru odăi, cât și pentru mâncări și beuturi sunt statorite prețurile cele mai moderate.

Pentru ducerea și aducerea oaspeților dela gară, stau totdeauna la dispoziție omnibuse și trăsuri.

Cerend spriginul on. public, semnez

cu toată stima

(559) 3—3

Ioan Melitska.

Intreprinzător român!

Subscrisul aduc la cunoștința P. T. publicului din loc și jur, că întreprind ori-ce lucrare ce se ține de lemnărit și zidărit, precum: edificii mai mici, partere, școale, și întocmesc totodată și planurile recerute.

Toate aceste lucrări le săvârșesc pe lângă prețuri foarte moderate.

Ca fiind un nou începător, rog on. public și îndeosebi on. comitete bisericești și școlare să binevoiască a mă sprigini, promițând a le face lucru solid, bun și trainic.

Cu deosebită stimă

(529) 5—6

Ioan Părău,

intreprinzător în Orăștie (Szászváros).